

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Л.С. МАРТИШОВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТА РОБОЧА ПРОГРАМА
ДИСЦИПЛІНИ

«АРХІТЕКТУРНИЙ МОНІТОРИНГ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА»

(для студентів 6 курсу денної форми навчання напряму 1201 – «Архітектура»
спеціальностей 7.120102, 8.120102 – «Містобудування»)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма дисципліни «Архітектурний моніторинг міського середовища» (для студентів 6 курсу денної форми навчання напрям 1201 – «Архітектура» спеціальностей 7.120102, 8.120102 – «Містобудування»). Укладач Л.С. Мартишова – Харків: ХНАМГ, 2009. – 11 с.

Укладач: Л.С. Мартишова

Рецензент: зав. каф., канд. мистецтвознавства, доцент О.С.Соловійова.

Рекомендовано кафедрою архітектурного моніторингу міського середовища,
протокол №
від 05.11.2009 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	6
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	6
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	6
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами роботи.....	8
2.2. Зміст дисципліни.....	8
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента.....	9
2.4. Лекційний курс (денне навчання).....	9
2.5. Самостійна навчальна робота студента.....	9
2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	10
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення.....	10

ВСТУП

Дисципліна «Архітектурний моніторинг міського середовища» (для студентів 6 курсу денної форми навчання напрям 1201 – «Архітектура» спеціальностей 7.120102, 8.120102 – «Містобудування») є вибірковою дисципліною професійної підготовки студентів архітекторів за освітньо-кваліфікаційним рівнем підготовки магістра та спеціаліста і вивчається протягом одного семестру.

Програма дисципліни розроблена на основі:

- СВО ХНАМГ ОКХ підготовки магістра напрям 1201 «Архітектура» спеціальності 8.120102 – «Містобудування», Харків, 2002 р.
- СВО ХНАМГ ОПП підготовки магістра напрям 1201 – «Архітектура» спеціальності 8.120102 – «Містобудування», Харків, 2002 р.
- СВО ХНАМГ Навчального плану спеціальності Містобудування 2006 р.

- СВО ХНАМГ ОКХ підготовки спеціаліста напрям 1201 «Архітектура» спеціальності 7.120102 – «Містобудування», Харків, 2002 р.
- СВО ХНАМГ ОПП підготовки спеціаліста напрям 1201 – «Архітектура» спеціальності 7.120102 – «Містобудування», Харків, 2002 р.
- СВО ХНАМГ Навчального плану спеціальності Містобудування 2006 р.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Мета вивчення дисципліни - дати основу для вільного, всебічно осмисленого рішення регіональних, містобудівних та дрібнішого рівня архітектурно-художніх і конструктивно - будівельних задач, за схемою архітектурного моніторингу в комплексі дисциплін (від розробника).

Завдання вивчення дисципліни – зрозуміти міське середовище як систему за схемою архітектурного моніторингу; засвоїти основний механізм архітектурного моніторингу міського середовища; навчитися чітко передавати знання як в графічній так і в текстовій формі (від розробника).

Предмет вивчення у дисципліні - архітектурний моніторинг міського середовища.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця
(за ОПІ та навчальним планом)

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Історія мистецтва, архітектури та містобудув.	Архітектурне та містобудівне проектування
Композиція	Спец. курс за напрямом магістерської роботи
Формування художнього образу	
Основи наукових досліджень	
Теорія гри	

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. Архітектурний моніторинг міського середовища (1/36)

ЗМ 1.1 Загальні поняття дисципліни.

Загальні поняття дисципліни.

Спостереження та оцінка у вивченні архітектурного середовища міста.

ЗМ 1.2 Моніторинг у вивченні естетичного (образного)потенціалу архітектурного середовища міста.

Визначення образності ландшафту.

Образ архітектурно-ландшафтного середовища міста.

ЗМ 1.3 Наукове прогнозування.

Теорія архітектурних та містобудівельних прогнозів.

Прогностичні методи.

Тенденції в сучасних містобудівельних та архітектурних прогнозах.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально- побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавча,
Знати основні положення та методи комплексного формування архітектурно-просторового середовища; вміти застосувати ці знання в практичній роботі.	Виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова.	Проектувальна, виконавча.

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Губина М.В. Градостроительный мониторинг и менеджмент. Методические указания для выполнения самостоятельных и практических работ. Для студентов специальности ГСХ, ПГС. ХГАГХ. 2003 – 47 с.
2. Губина М.В. Основы градостроительного менеджмента и мониторинга. Учебное пособие для студентов архитектурно-строительных специальностей ВУЗов. ВІРА – Р. 2002. – 248 с.
3. Губіна М.В., Семенов В.Т. Основы містобудівного моніторингу і менеджменту. Конспект лекцій для студентів денної і заочної форм навчання спеціальності МБГ. ХДАМГ. 2001 – 80 с.

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

Анотація програми навчальної дисципліни

Архітектурний моніторинг міського середовища.

Мета даного курсу - дати основу для вільного, всебічно осмисленого рішення регіональних, містобудівних та дрібнішого рівня архітектурно-художніх і конструктивно - будівельних задач в комплексі дисциплін.

Предмет вивчення у дисципліні - архітектурний моніторинг міського середовища.

Дисципліна розподіляється на чотири змістовних модуля.

Модуль 1. Архітектурний моніторинг міського середовища.

Змістовий модуль (ЗМ) 1.1 Загальні поняття дисципліни. Спостереження та оцінка у вивченні архітектурного середовища міста.

ЗМ 1.2 Моніторинг у вивченні естетичного (образного) потенціалу архітектурного середовища міста.

ЗМ 1.3 Наукове прогнозування.

Аннотация программы учебной дисциплины

Архитектурный мониторинг городской среды.

Цель изучения дисциплины – дать основу для вольного, всесторонне осмысленного решения региональных, градостроительных и архитектурно-художественных и конструктивно-строительных задач более мелкого уровня в комплексе дисциплин.

Предмет изучения в дисциплине – архитектурный мониторинг городской среды.

Дисциплина подразделяется на четыре содержательных модуля.

Модуль 1. Архитектурный мониторинг городской среды.

Содержательный модуль (СМ) 1.1 Основные понятия дисциплины. Наблюдение и оценка в изучении архитектурной среды города.

СМ 1.2 Мониторинг в изучении эстетического (образного) потенциала архитектурной среды города.

СМ 1.3 Научное прогнозирование.

Annotation of the program of educational discipline

Architectural monitoring of the municipal environment.

The aim of this course is to give the base for free and detailed decision of artistic-architecture and construction building problem with other educational disciplines.

The subject of this course is architectural monitoring of the municipal environment.

Discipline involved four semantic modules in one module.

Module 1. Architectural monitoring of the municipal environment.

Semantic module (SM) 1.1. The base notion of discipline. Observation and estimation in the architectural city environment treatment.

SM 1.2. Monitoring in the aesthetic (figurative) potential of architectural city environment treatment.

SM 1.3. Scientific prognosis.

2. РОБОЧА ПРОГРАММА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

(за робочими навчальними планами денної форми навчання)

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/ /годин	Семестр (и)	Години								Екзамен (семестр)	Залки (семестр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр.роб	КП/КР	РГР		
7.120102 8.120102	1/36	11	18	18			18					11д

2.2. Зміст дисципліни

Модуль 1. Архітектурний моніторинг міського середовища (1/36)
(назва модулю) (кількість кредитів/ годин)

ЗМ 1.1. Загальні поняття дисципліни (0,1/4).
(назва змістового модулю) (кількість кредитів/ годин)

Навчальні елементи

1. Поняття спостереження в архітектурному моніторингу міського середовища.
2. Поняття аналізу в архітектурному моніторингу міського середовища.
3. Поняття прогнозування в архітектурному моніторингу міського середовища.
4. Спостереження та оцінка у вивченні архітектурного середовища міста.

ЗМ 1.2. Моніторинг у вивченні естетичного (образного) потенціалу архітектурного середовища міста (0,4/14).
(назва змістового модулю) (кількість кредитів/ годин)

Навчальні елементи:

1. Аналіз передпроектної ситуації архітектурного середовища (фрагменту, району, тощо) міста в рамках теми наукового дослідження до дипломної роботи.
2. Визначення образності ландшафту.
3. Образ архітектурно-ландшафтного середовища міста.

ЗМ 1.3. Наукове прогнозування (0,5/18).
(назва змістового модулю) (кількість кредитів/ годин)

Навчальні елементи

1. Теорія архітектурних та містобудівельних прогнозів.
2. Прогностичні методи.
3. Тенденції в сучасних містобудівельних та архітектурних прогнозах.
4. Прогнозування розвитку передпроектної ситуації архітектурного середовища (фрагменту, району, тощо) міста в рамках теми наукового дослідження до дипломної роботи.

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1	1/36	18			18
ЗМ 1.1	0,1/4	4			-
ЗМ 1.2	0,4/14	6			8
ЗМ 1.3	0,5/18	8			10

2.4. Лекційний курс (денне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	7. 120102, 8.120102
Поняття спостереження, аналізу, прогнозування в архітектурному моніторингу міського середовища.	2
Спостереження та оцінка у вивченні архітектурного середовища міста.	2
Аналіз передпроектної ситуації архітектурного середовища (фрагменту, району, тощо) міста в рамках теми наукового дослідження до дипломної роботи.	4
Визначення образності ландшафту. Образ архітектурно-ландшафтного середовища міста.	2
Теорія архітектурних та містобудівельних прогнозів. Прогностичні методи. Тенденції в сучасних містобудівельних та архітектурних прогнозах.	2
Прогнозування розвитку передпроектної ситуації архітектурного середовища (фрагменту, району, тощо) міста в рамках теми наукового дослідження до дипломної роботи.	6

2.5. Самостійна навчальна робота студента

Графоаналітичні завдання за темами лекцій.

Загальний обсяг – 18 годин

Теми графоаналітичних завдань за лекційним курсом.

тематика	зміст	обсяг у годинах
Завдання № 1. Аналіз передпроектної ситуації.	У графічному вираженні представити ряд аналітичних схем, видових перспектив, розкриваючи існуючу ситуацію в рамках теми наукового дослідження до дипломної роботи. Також представити текстову частину, де детально описується графічна частина.	8
Завдання № 2. Прогнозування розвитку передпроектної ситуації.	У графічному вираженні представити ряд аналітичних схем, видових перспектив, (які логічно продовжують схеми завдання № 1) розкриваючи систему об'ємно-просторових, композиційних чи інших заходів, в рамках теми наукового дослідження до дипломної роботи. Також представити текстову частину, де детально описується графічна частина.	10

2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту

	Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
	МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1		20%
ЗМ 1.2	Завдання № 1.	30%
ЗМ 1.3	Завдання № 2.	30%
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1		
	Підсумковий тест	20%
	Всього за модулем 1	100%

2.7. Інформаційно-методичне забезпечення

	Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)		
1.	Губина М.В. Основы градостроительного менеджмента и мониторинга. Учебное пособие для студентов архитектурно-строительных специальностей ВУЗов. ВІРА – Р. 2002. – 248 с.	ЗМ 1.1
2.	Советский энциклопедический словарь.	
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)		
1.	Рябушин А.В., Дворжак К. Прогностика в архитектуре и градостроительстве. Совместное советско-чехословацкое издание. – М.: Стройиздат, 1983. – 184 с.	ЗМ 1.3
2.	Шубович С.О. Композиция в свете мифопоэтики. Монография. – РИП «Оригинал». Харьков. 1999. – 636 с.	ЗМ 1.2
3.	Гуманитарный комплекс архитектуры. К вопросу о гуманитарных исследованиях в архитектуре. Коллективная монография каф. АМГС под общей редакцией Шубович С.А.. – 311 с.	ЗМ 1.2
4.	Всеобщая история архитектуры: В 12 т./ Научно-исследовательский институт теории, истории и перспективных проблем советской архитектуры. - М.: Стройиздат, 1975. - Т. 11- 12.	ЗМ 1.2
5.	Гидион З. Пространство, время, архитектура. М.: Стройиздат, 1984. -455 с.	ЗМ 1.2
6.	Иконников А.В. Функция, форма, образ в архитектуре. - М.: Стройиздат, 1986. -288 с.	ЗМ 1.2
7.	Мастера архитектуры об архитектуре. - М.: Искусство, 1972. - 590 с.	ЗМ 1.2
8.	Фремpton К. Современная архитектура. Критический взгляд на историю развития. - М.: Стройиздат, 1990. - 535 с.	ЗМ 1.2 ЗМ 1.3
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)		
1.	Губина М.В. Градостроительный мониторинг и менеджмент. Методические указания для выполнения самостоятельных и практических работ. Для студентов специальности ГСХ, ПГС. ХГАГХ. 2003 – 47 с.	ЗМ 1.1
2.	Методичні вказівки до самостійної роботи з курсу «Архітектурний моніторинг міського середовища» (для студентів 6 курсу денної форми навчання спец. 8.120102 – «Містобудування»). Укл. Мартишова Л.С. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 7с.	ЗМ 1.2 ЗМ 1.3

Навчальне видання

Програма навчальної дисципліни та робоча програма дисципліни «Архітектурний моніторинг міського середовища» (для студентів 6 курсу денної форми навчання напряму 1201 – «Архітектура» спеціальностей 7.120102, 8.120102 – «Містобудування»).

Укладач: Лариса Сергіївна Мартишова

План 2009, поз. 991 Р

Підп. до друку 17.12.2009	Формат 60x84 1/16	Папір офісний
Друк на різнографі	Умовн. – друк. арк.0,6	Обл. – вид. арк. 0,9
Замовл.№ 5928	Тираж 10 прим.	
61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12		
Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ		
61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12		